

Mutace v chlapeckém sboru

LUCIE NOVÁKOVÁ

Summary

The article deal with developing of boy's changing voice. It describes its phases and it aims at factual possibilities of working with the boy's voice in this period. It presents three different approaches: chest voice singing, head voice singing and combination of both.

Dospívání je důležitou vývojovou etapou každého jedince. Provází ho prudké fyziologické i emocionální změny.

Z hlasového hlediska se jedná o období mutace, neboli přeměny dětského hlasu na mužský či ženský. Vlivem pohlavních žláz dochází k rychlému avšak nestejnorodému růstu celého organismu. Růst hrtanu a hlasivkových vazů se projevuje na hlasovém projevu jedince. Hlas kolísá mezi hlubokými a vysokými polohami, mění barvu, rozsah polohu i jas. Často dochází k tzv. lámání hlasu.

K hlasové změně dochází u obou pohlaví. Zatímco dívkám vyrostou hlasivky o 3–4 mm, chlapcům o 5–10 mm. Vlivem většího růstu probíhá mutace u chlapců bouřlivěji a zřetelněji. Dalším faktorem je změna mluvní i pěvecké polohy. U chlapců se pěvecká hlasová poloha posune (podle některých autorů rozšíří) o oktávu dolů.

Mutaci zpravidla dělíme do několika etap:

Rozdělení podle Jarmily Vrchotové-Pátové¹

- 1. Přípravné (premutační) období**
Hlas je rychleji unavitelný, hasne jeho barva a hrubne. Tato fáze se projevuje ztrátou vysokých tónů. Je doporučeno snížit intenzitu a délku zpěvu.
- 2. Období hlasové krize (nejbouřlivější období)**
Hlas je chraplavý, rychle unavitelný a přeskakuje. Při obzvláště bouřlivém

průběhu by se podle autorky mělo přestat na nějaký čas zpívat, jinak doporučuje zpěv i mluvení v hlubší poloze a nižší dynamice. Hlasový rozsah se snižuje až na sextu, toto období trvá většinou 3 měsíce (může být ale mnohem delší i kratší).

3. Období vyhrávání hlasu (postmutační období)

Hlas získává svou specifickou barvu, je silnější, dozrává, je stále ještě křehký, a tak by se s ním mělo zacházet opatrně, najít jeho správnou polohu a prohloubit návyky správné hlasové techniky.

Rozdělení podle Johna Cookseyho²

- 1. Midvoice I** – Early Mutation Period (ranné období mutace) – hlasový rozsah $as - c^2$
- 2. Midvoice II** – High Mutation Period – hlasový rozsah $f - a^1$
- 3. Midvoice IIA** – vyvrcholení mutace a klíčové období přeměny – hlasový rozsah $d - fis^1$
- 4. New Baritone** – stabilizační období – $H - dis^1$
- 5. Settling of Developing Baritone** – postmutační období, usazení a rozvoj dospělého hlasu – hlasový rozsah $G - d^1$

Midvoice I Dochází ke snížení hlasového rozsahu v horní poloze. Hlasový rozsah se snižuje zhruba o 4 půltóny³ a mizí barevnost.

Toto první mutační stadium obvykle začíná mezi 12. a 13. rokem a trvá pár měsíců nebo třeba jeden rok.

Midvoice II Začínají se objevovat nižší tóny, hlas je ve vyšší poloze nestabilní a kolísá. Objevuje se falzetový rejstřík. Chlapci se tedy učí pracovat se dvěma rejstříky, což jim většinou způsobuje problémy. Najdou se ale i tací, kteří mohou zpívat ve fistulovém rejstříku (c3 – c4). Hlas se stává tmavším, není ale tak znělý. Tato etapa začíná obvykle kolem 13. roku života a trvá 12–13 měsíců.

Midvoice IIA je období, které Jarmila Vrchotová – Pátová nazývá obdobím hlasové krize. Hlas je velmi choulostivý, má sklony k chraplavosti, dyšnosti, menší pohyblivosti. Chlapci mívají tendenci na hlas tlačit, a to zejména v nižší poloze. Rádi by už zpívali jako muži. Dobu trvání uvádí J. Cooksey 4 týdny – 10 měsíců, začátek mezi 13.–14. rokem.

New Baritone⁴ je charakterizován větší stabilitou rozsahu i hlasové kvality. Hlas je však ještě světlý a tenký, schází mu rozsah, znělost i ohebnost dospělého mužského hlasu. Falzet nyní chlapci tvoří většinou s lehkostí. V některých případech se v rozsahu objeví prázdné místo, kdy hlas vůbec nezazní. To lze napravit buďto vhodnými hlasovými cvičeními nebo počkat, až hlas dozraje do dalšího stádia. Toto období trvá většinou 3–5 měsíců a jeho začátek spadá mezi 13.–15. rok.

Settling of Developing Baritone Hlas začíná mít své individuální zabarvení a kvalitu, rozsah se začíná rozšiřovat i směrem nahoru. Mluvíme o téměř dospělém hlase. Hlasivky a hrtan dosáhnou své maximální velikosti. Toto období začíná většinou okolo 15. roku.

Literatura uvádí počátek puberty většinou mezi 13–15 lety. V Americe a nejen tam byl však v posledních desetiletích zaznamenán časnější nástup i ukončení puberty a tedy i mutace. Uváděným důvodem zlepšení kvality života a obecný trend zrychlování doby. Začátek hlasové změny se tak posunul v průměru o jeden rok dopředu.⁵

Česká literatura zabývající se výukou zpěvu se mutaci věnuje pouze okrajově, přestože je to velmi důležité období v životě zpěváka a na jejím průběhu často závisí, zda se bude zpěvu věnovat i nadále či nikoli.

Výjimku tvoří sbormistři našich i zahraničních dětských pěveckých sborů.⁶

Jak pracovat s chlapci v období mutace

Existují dva základní přístupy k práci s hlasem v tomto období:

1. hlasový klid
2. pokračování ve zpěvu

ad 1.

Dříve se doporučovalo v období hlasové krize přestat zpívat, dokud se hlas neusadí.

S tímto přístupem se často setkáváme v hodinách hudební výchovy na základních školách, kdy se buďto celá třída věnuje jiným hudebním činnostem jako je poslech, dějiny hudby nebo doprovod na hudební nástroje, nebo jsou pouze mutující chlapci vybídnuti k tomu, aby se zpěvu neúčastnili. Vzhledem k tomu, že učitelé HV většinou neví, jak své žáky v mutačním období hlasově rozvíjet, chlapci to většinou vezmou s povděkem. Bohužel se stává, že se ke zpěvu už nikdy nevrátí.

Tato praxe se ale vyskytuje i u některých učitelů sólového zpěvu nebo ve sborech. Například v Bratislavském chlapčenském sboru zpěváci na období mutace odcházejí a vracejí se až se změněným usazeným hlasem. Pochopitelně se nevrátí všichni.

ad 2.

To však nemůže vyhovovat sbormistrům chlapeckých sborů, proto zejména oni jsou nuceni hledat způsob, jak členy svých sborů tímto obdobím úspěšně provést.

V průběhu svého výzkumu jsem zjišťovala, jak současní sbormistři českých chlapeckých sborů s touto problematikou pracují. Setkala jsem se s dirigenty sborů Bonifantes, Bruncvík, Český chlapecký sbor, Páni kluci a Pueri gaudentes.

Ve všech těchto tělesech chlapci zpívají bez přerušení i v období hlasové změny.

Následují tři odlišné přístupy

• **Pueri gaudentes** – Praha

V tomto sboru kromě sbormistrů Zdeny Součkové a Libora Sládka pracuje s chlapci i hlasová poradkyně Markéta Džuneva. Pueri gaudentes nemají individuální hlasovou výchovu, ale jednou za 14 dní kromě sboru dochází ještě na dělenou zkoušku s hlasovou poradkyní, která se jim v rámci možností věnuje i individuálně. Jakmile se u chlapců projeví první známky mutace, navštíví Hlasové centrum Praha, kde jim foniatr zkontroluje hlas a potvrdí začátek mutace. Jakmile dojdou do stadia hlasové krize, přestávají zpívat v hlavním sboru a přechází do oddělení nazvaného „Karanténa“. Mají jednu 45 minutovou lekci týdně.

V „Karanténe“ pracují zejména s hrudním rejstříkem. V rámci tohoto rejstříku rozšiřují hlasový rozsah v obou směrech, učí se hospodařit s dechem, uvolnit čelist, číst v basovém klíči, věnují se rytmické výchově. Chlapci se tu zdrží dle potřeby (dva měsíce až rok). Nástup i výstup z oddělení se řídí mutací, to znamená, že počet členů v oddělení se mění v průběhu celého roku. Chlapci jsou motivováni k poměrně hlasitému zpěvu hrudním hlasem a to až do krajních poloh. Nesmí však křičet. Sbornistyně je vede k tomu, aby nepřeskakovali z hrudního hlasu do falzetu, mohou však rejstříky míchat. S hlasem se seznamují na cvičeních v rozsahu č. 5 a jednoduchých písních. Cvičení praktikují nejprve hromadně, pak každý individuálně. Sbornistyně chlapce chválí za sebemenší pokrok, což je v kontrastu s hodinami v koncertním sboru. Do mužského sboru pak chlapci přechází, když mají použitelný hlasový rozsah alespoň jednu oktávu, hlas je již usazený a neforzují.

Při mém náslechu měli všichni přítomní použitelný rozsah od H do c1, někteří zazpívali až ES a jiní zase g1.

• **Bonifantes** – Pardubice.

Jan Míšek pracuje se svými zpěváky zcela jinak. Vede je k tomu, aby co nejdéle používali hlavový tón, respektive falzet. Chlapci

zpívají v sopránů či v altu až třeba do 17 let. V této době mají zakázáno používat při zpěvu hrudní rejstřík. Ten se jim zatím tvoří latentně. Výsledkem je specifický tmavý mohutný zvuk tohoto tělesa.

Jan Míšek spatřuje výhody takového způsobu práce ve třech oblastech:

- dynamika – sbor je schopen daleko širší dynamické škály. Jeden falzetista, podle sbormistrovy zkušenosti, nahradí až 8 discantů (chlapců před mutací).
- hudební vyzrálost – starší chlapci jsou schopni přednést mnohem přesvědčivěji hudebně či tematicky náročné skladby (romantismus, 20. století).
- fyzická a psychická vyspělost – patnáctiletí chlapci vydrží jak po pěvecké tak po fyzické i psychické stránce závažné situace jako je několika týdenní turné mnohem lépe, než žáci mladšího školního věku. Umí lépe pracovat s hlasem, vydrží odloučení od rodiny, přesuny apod.

Takový falzet však většinou nepříjde sám. Je třeba se na něj připravovat už od „první hodiny“. Vede je k tomu jak sbormistr, tak hlasoví pedagogové. V ZUŠ Bonifantes mají žáci kromě sboru i individuální hlasovou výchovu od první třídy. Od začátku se učí tvořit široký prozívnutý hlavový tón, který postupem času mění barvu a dynamiku. Falzetem pak chlapci zpívají co možná nehlouběji – až do mužské polohy, za použití smíšeného rejstříku. Ne každému se toto daří, pokud ale ano, vytvoří se jim přirozená mužská mixtura a po přechodu do mužské části sboru zpívají tenorový part velice snadno.

Chlapci zpívají falzetem, dokud se jim tvoří snadno a udrží si sopránový rozsah. Výjimkou je situace, kdy barva hlasu už není kompatibilní se zbytkem sopránů či altu.

Sám sbormistr zpíval tímto způsobem až do svých 18 let (Boni pueri)

• **Pohled do zahraničí: Henry Leck**, zakladatel a umělecký ředitel **Indianapolis Children's Choir** a **Indianapolis Youth Corale**, hostující profesor a ředitel sborových aktivit

na Butler University v Indianapolis v Indianě.

Henry Leck se touto problematikou zabývá už velmi dlouho a ve svých člancích, seminářích i na DVD „The boy's changing voice“ zdůrazňuje, že základem pro úspěšnou změnu hlasu je hlavový tón a sestupná cvičení v premutačním období a jejich využití i v období mutace.

Metody v období mutace:

- sestupná cvičení z hlavového rejstříku přes přechodové tóny do hrudního rejstříku
- dobrá dechová opora
- správné tvoření hlásek
- zpěv bez napětí

Chlapci tedy začínají hlasová cvičení v jednočárkované oktávě a postupují směrem dolů až do hrudního rejstříku. Cílem je dosáhnout toho, aby přechod z falzetu do mužské polohy hlasu byl plynulý a bez slyšitelných zlomů. Procvičují hlasy v obou rejstřících. Většina z jeho studentů má tak hlasový rozsah 5 oktáv – od G do g3. Pochopitelně někteří z nich se dostanou i níž či výš.

Kromě sestupných cvičení Henry Leck používá glissando směrem dolů i nahoru, preferuje legato a začleňuje do zpěvu pohyb, který uvolňuje psychické i fyzické napětí člověka, což se pak pozitivně projeví i na lehkosti tvoření tónu. (Obr. 1–3)

Vlivem pohybu a uvolnění těla na zpěv se dnes zabývá čím dál tím více hlasových pedagogů i sbormistrů. Z našich pedagogů jmenujme za všechny PaedDr. Alenu Tichou, Ph.D. Ale můžeme se setkat i s použitím metod Qi Qongu či Tai Chi ve zpěvu⁷. Je třeba jen rozlišit, co je vhodné pro jakou věkovou skupinu.

V období mutace tedy není třeba přestávat zpívat. Naopak, zkušenosti mnohých sbormistrů dokazují, že chlapci, kteří přerušili zpěv v období hlasové krize, mohou ztratit schopnost ovládat svůj hlas, a že zpěváci, kteří se zpěvu věnují i během této náročné etapy, procházejí mutací snadněji a bez velkých zlomů.

Ačkoli každý ze zmíněných sbormistrů pracuje s chlapci odlišně, jejich žáci prochází mutací bez větších problémů a po jejím ukončení disponují znělými barevnými hlasy. Z pohledu hlasového pedagoga je používání falzetu pro hlas šetrnější a skýtá možnost relaxace hlasového aparátu. I zde je však nutná správná hlasová technika vycházející zejména z pocitu otevřeného hrdla, ovládnání dechové techniky a využití hlavové rezonance.

Členové chlapeckých sborů mají tu výhodu, že mutace je zde často probíraným tématem. Vědí, co je čeká, a na tuto událost se většinou těší. Každý ze sbormistrů pracujících s chlapci zdůrazňuje nejen důležitost hlasové techniky, ale i motivace, psychické podpory a seznámení chlapců s jednotlivými fázemi mutace a jejichmi úskalími. Nejenom chlapci, ale i jejich rodiče, popřípadě dívčí část kolektivu by měla vědět, co je čeká a že je to zcela běžná záležitost, kterou si musí projít všichni.

Bylo by skvělé, kdyby tyto poznatky využili i sbormistři smíšených dětských sborů a učitelé hudební výchovy na základních školách či gymnáziích a provedli tak chlapce úspěšně etapou hlasové změny. Je to mimo jiné i v rukou našich univerzit a dalších vzdělávacích institucí. Přeji nám všem, pedagogům i zpěvákům, aby se pro nás mutace stala nikoli problémem, ale výzvou, kterou vždy úspěšně zdoláme.

Obrazová příloha

Obr. 1 Cvičení

Pohyb: ruce krouží před tělem v protipohybu a na poslední slabiku se zdvihají vzhůru

Cíl: zapojení svalů trupu a odlehčení posledního tónu

Obr. 2. Cvičení

Pohyb: hřbety dlaní se dotýkají tváří

Cíl: uvolnění čelisti a mimických svalů

Obr. 3 Cvičení

Pohyb: palce a ukazováčky obou rukou spojíme k sobě, takto spojené je přiložíme na obočí a na každou lichou dobu se prsty pustí a paže směřují od hlavy šikmo do stran, zpěváci ještě pérují v kolenou

Cíl: odlehčení staccata, přenesení pozornosti mimo hrtan

Poznámky

- 1 Vrchotová-Pátová, Jarmila. Didaktika zpěvu pro sólisty, sborové pěvce a budoucí hlasové pedagogy. Plzeň. Vydavatelství Západočeské univerzity. 1997, ISBN 80-7082-381-S, str. 12
- 2 Cooksey, John. Working with Adolescent Voices. Concordia Publishing House, St. Louis 1999, ISBN 13: 978-0-570-01356-3. str.12–15
- 3 J. Cooksey uvádí horní hlasový rozsah chlapců před mutací f2
- 4 neznamená hlasový obor dospělého hlasu, lze též označit jako jinošský nebo mladý mužský hlas
- 5 Blatt, Irving. Training singing children during the phases of voice mutation. Annals of Otology Rhinology and Laryngology. 1983, Vol. 92, Issue 5, p. 462–468. ISSN 0003-4894
- 6 F. Lýsek, V. Koblíř, Z. Prokeš a další
- 7 PEVOC 2013 – semináře G. Tveteras a M. Kolasa-Hladíkové

Résumé

Článek pojednává o vývoji chlapeckého hlasu v období mutace. Popisuje její jednotlivé fáze a zaměřuje se na konkrétní možnosti práce s chlapeckým hlasem v této etapě. Uvádí tři různé přístupy: zpěv hrudním rejstříkem, zpěv hlavovým rejstříkem a kombinaci obojího.

Klíčová slova: mutace, fáze mutace, hlasová výchova, falzet, hrudní rejstřík, chlapecké sbory, metody práce, sestupná cvičení, uvolnění, pohyb.

Keywords: mutation, phases of changing voice, voice education, falsetto, chest voice, boy's choirs, working methods, descending exercises, release, movement

Mgr. Lucie Nováková vystudovala na Pedagogické fakultě UJEP obory hudební výchova – sólový zpěv. Vyučovala na ZUŠ v Postoloprtech a v Mostě. Společně s Václavem Novákem založila dětský pěvecký sbor Blecha. V letech 2007 a 2008 působila jako druhý sbormistr dětského pěveckého sboru Rolnička – Praha. Její žáci sólového zpěvu se pravidelně umisťují na předních místech celostátních i mezinárodních pěveckých soutěží. V současné době je posluchačkou doktorského studia na PF UJEP v Ústí nad Labem, učitelkou sólového zpěvu v ZUŠ Most, lektorkou metodiky hudební výchovy pro MŠ v Mills Čelákovice a korepetitorkou Dětského pěveckého sboru Osmikvítek.

Pátá

Tony Hatch 1964
arr. Luboš Hána

Jiří Štáidl

Comodo ♩ = 120

Soprano 1

SOPRANO

ALTO

TENOR

BASS

Down Town Down Town da-va Down Town Down Town da-va

Down Town Down Town da-va Down Town Down Town da-va

Pam pa-dam - pam pam pa dá-va dua-va dá-va Pam pa-dam pam pam pa dá - va

Bam Pam Bam Down Town Bam Bam Pam Bam Down Town Bam

5

A

Ho-di-na bý - vá něk - dy
Ho-di-na bý - vá něk - dy

Down Town Down Town da-vaDown Town Down Town da-va Down Town Down

Down Town Down Town da-vaDown Town Down Town da-va Down Town Down

Pam pa-dam - pam pam pa dá-va dua-va dá-va Pam pa-dam pam pam pa dá - va Down Town Down

Bam Pam BamDown Town Bam Bam Pam BamDown Town Bam Down Town Down

10

tr-pě - li - vá a po-tom od bí - jí PÁ-TÁ a tak tu zpí - vám slo - va ml-čen - li - vá o - tom že
ne ko-neč-nou a pak už od bí - jí PÁ-TÁ a pro-to zpí - vám pí-seň je - di-neč-nou prá-vě že

Town Down Down Town Down Town PÁ-TÁ Down Town Down Town Down

Town Down Yeah Down Town Down Town PÁ-TÁ Down Town Down Town Down Yeah

Town Down Yeah Down Town Down Town PÁ-TÁ Down Town Down Town Down Yeah

Town Down Yeah Down Town Down Town PÁ-TÁ Pá - tá Town Down Town Down Yeah

Copyright © Luboš Hána 2012

B

15

po-mí - ji PÁ TÁ Zvo nekzvo ní ško la kon či po scho dech se bě-ži No vák le-ze pojab-lo-ni

Down Town Down!own PÁ TÁ Zvo nekzvo ní ško la kon či po scho dech se bě-ži No vák le-ze pojab-lo-ni

Down Town Down!own PÁ TÁ Zvo nekzvo ní ško la kon či po scho dech se bě-ži No vák le-ze pojab-lo-ni

Down Town Down!own PÁ TÁ Zvon je shon a nám ted' ško la kon či Strom znátón co

Down Town Down!own PÁ TÁ TamZvon je shon a nám ted' ško la kon či Strom znátón co

C §

20

a je náh-le svě ži bláz-ni- vej den A já smí chem u-mí rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí rám ne-boť

a je náh-le svě ži bláz-ni- vej den A já smí chem u-mí rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí rám ne-boť

a je náh-le svě ži bláz-ni- vej den A já smí chem u-mí rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí rám ne-boť

zni tak ja-ko lo-ni bláz-ni- vej den A já zmi - rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí rám ne-boť

zni tak ja-ko lo-ni bláz-ni- vej den A já zmi - rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí rám ne-boť

D

26

Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la

Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la

Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la

Pá - tá prá-vě ted' od - bi - tá Pá - tá prá-vě ted' od - bi - tá Pá - tá prá-vě ted' od - bi - tá

Pá - tá prá-vě ted' od - bi - tá Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la Pá - tá prá-vě ted' od - bi - la Pá

32 **E**

nám Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám

Down Town Down!own Down Down Town Down Town Down Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám

Down Town Down!own Down Yeah Down Town Down Town Down Yeah Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám

Down Town Down!own Down Yeah Down Town Down TownDown Yeah Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám

Down Town Down!own Down Yeah!Down Town Down TownDown Yeah Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám

38 **F** *repetuj 3x*

Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám Ta dap tá tá dá va dá vá dá dam tá dá va da dap tam PÁ-TÁ

Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám Down Town Down Town Down Down Town Down!own PÁ-TÁ

Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám Down Town Down Town Down Yeah Down Town Down!own PÁ-TÁ

Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám Down Town Down Town Down Yeah Down Town Down!own PÁ-TÁ Pá

Pá-tá pa-dám Pá-tá pa-dám Down Town Down Town Down Yeah Down Town Down!own PÁ-TÁ Pá-

44

Zvo-nek zvo-ní ško-la kon-čí po-scho-dech se bě-ží No-vák le-ze po jab-lo-ni a je náh le svě-ží

Zvo-nek zvo-ní ško-la kon-čí po-scho-dech se bě-ží No-vák le-ze po jab-lo-ni a je náh le svě-ží

Zvo-nek zvo-ní ško-la kon-čí po-scho-dech se bě-ží No-vák le-ze po jab-lo-ni a je náh le svě-ží

Zvon je shon a nám ted' ško-la kon-čí Strom znátón co zní tak ja-ko lo-ni

Zvon je shon a nám ted' ško-la kon-čí Strom znátón co zní tak ja-ko lo-ni

48

bláz-ni - vej den A já smí-chem u-mí-rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí-rám ne-bot' Pá - tá__

bláz-ni - vej den A já smí-chem u-mí-rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí-rám ne-bot' Pá - tá__

bláz-ni - vej den A já smí-chem u-mí-rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí-rám ne-bot' Pá - tá__

bláz-ni - vej den A já z mí - rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí-rám ne-bot' Pá - tá__

bláz-ni - vej den A já z mí - rám kdo-si mě ká-rá a pá-ni já ne-na-bí-rám ne-bot' Pá - tá

54

prá-vě teď od - bi - la Pá - tá__ prá-vě teď od - bi - la Pá - tá__ prá-vě teď od - bi - la

prá-vě teď od - bi - la Pá - tá prá-vě teď od - bi - la Pá - tá__ prá-vě teď od - bi - la

prá-vě teď od - bi - la Pá - tá prá-vě teď od - bi - la Pá - tá prá-vě teď od - bi - la

prá-vě teď od - bi Pá - tá Pá - tá prá-vě teď od - bi Pá - tá Pá - tá prá-vě teď od - bi Pá -

prá-vě teď od - bi Pá - tá Pá - tá prá-vě teď od - bi - la Pá - tá Pá - tá prá-vě teď od - bi - la Pá -

59

1. Fade out...

2. Verze s pevným koncem...

nám Pá - tá__ Pá - tá__ Pá - tá__ Yeah

Down Town Down Town Down Down Town Down Town Down Yeah

Down Town Down Town Down Yeah Down Town Down Town Down Yeah

Down Town Down Town Down Yeah Down Town Down Town Down Yeah Yeah

Down Town Down Town Down Yeah Down Town Down Town Down Yeah

Jiří Borovec

To se nikdo nedoví

Zdeněk Marat
arr. Luboš Hána

Slow ♩ = 80

SOPRANO
Hm - m á - á á ta - va da - va dam á

ALTO
Hm - m hm dá - vá dá - vá dam ta - va da - va dam

TENOR
Hm - m hm - m á - á -

BASS
Hm - m hm - m hm
D E^b/G A⁷ D

6 á - á - á ta - va - da - va - dam

a áá hm á á

m hm - m ta - va - da va dam

á - á - á hm - hm dá - va dam Dů dů dá vá dam Ty můj

m hm - m hm Dů dá vá dá va dam Ty můj
E^b/G A D D

A Druhá sloka o půl tónu výš
(klaviristo, snaž se...-!)

Kam jsi_ věc - ra šel tak sám? a -
Kde jsi_ věc - ra byl a s kým?

Kam jsi_ věc - ra šel tak sám? a
Kde jsi_ věc - ra byl a s kým?

12 áá á á a á Za kým jsi to šel a kam? a -
Kdo své kro - ky při - dal k tvým?

á - á á - á á - á - á Za kým jsi to šel a kam? a
Kdo své kro - ky při - dal k tvým?

kvít - ku me - do - vý to se nik - do - ne - do - ví. Dů dá vá dá vá dam Mož - ná
Ptej se

kvít - ku me - do - vý to se nik - do - ne - do - ví. Dů dá vá dá va dam Mož - ná
E/D Copyright © BC 2012 A Ptej se

16

á á á á á a á S kým jsi schůz ku měl se ptám? a -
S kým ses lí - bal pod tr - ním?

á - á á - á á - á - á S kým jsi schůz ku měl se ptám? a
S kým ses lí - bal pod tr - ním?

mě - sic jen to ví, a - le ten nic ne-po - vi. Dů dů dá vá dam To by
hvěz - dy nad hla vou já mám pa mět' dě - ra - vou Ty má

mě - sic jen to ví, a - le ten nic ne-po - vi. Dů dů dá vá dá va dam To by
hvěz - dy nad hla vou já mám pa mět' dě - ra - vou Ty má

D A7 D D D^Δ D⁷

B

20

áá á á a á já já znám za kým jsem to šel a kam.
vím

á - á á - á á - á - á Jen já, já znám za kým jsem to šel a kam.
vím

ni - kdo ne - u hád na to mů - žu hla - vu dát. Jen já, já znám za kým jsem to šel a kam.
lás - ko - ve - li ká to se pře - ce - ne - ři - ká vím

ni - kdo ne - u hád na to mů - žu hla - vu dát. Jen já, já znám za kým jsem to šel a kam.
lás - ko - ve - li ká to se pře - ce - ne - ři - ká vím

Gma⁹ F[#]/sus⁴ F[#] Hmi Gma⁹ D/F[#] E⁷ A⁷ D

už jsme přeci dávno v Es dur :-)

26

a - á kde jsem vče - ra byl a s kým. á á á á
simile

á - á kde jsem vče - ra byl a s kým. á á á á
mohou vypomoci spodní alty

a - á kde jsem vče - ra byl a s kým. Už se dál pře - staň ptát

a - á kde jsem vče - ra byl a s kým. Už se dál pře - staň ptát
D E^b Druhá sloka o půl tónu výš A^b B^b E^b E^b A^b
(hraj podle 3. sloky písmeno D)

33

Byl jsem s tou co mám rád a u spla-vu v dá-li

Byl jsem s tou co mám rád tak rád a u spla-vu v dá-li

při-zná- vám ti-síc- krát. Byl jsem s tou jen co mám rád tak rád a u spla-vu v dá-li

při-zná- vám ti-síc- krát. Byl jsem s tou jen co mám rád a u spla-vu v dá-li

B^b/A^b E^b/G E^badd9 F/A B^b/A^b gmi C⁷(b9)

39

D

rit.

pís-nič-ku hrá- li. Kde jsi- vše-ra spal se ptám? dů - dů dů dů dům dá

pís-nič-ku hrá- li. Kde jsi- vše-ra spal se ptám? dů dů dů dů dům dá ty

pís-nič-ku hrá- li. Dů dů dá vá dam Ty můj kvít ku-me-do-vý to se nik do-ne-do-ví.

pís-nič-ku hrá- li. Dů dá vá dá vá dam Ty můj kvít ku-me-do-vý to se nik do-ne-do-ví.

fmi/A^b B^b7(b9) E^b F/E^b

44

Ko-mu šep-tals mám tě rád? tů - vá am tů jů jen vám A proč se dnes čer-ve

Ko-mu šep-tals mám tě rád? tů - vá - am tů jů jen vá - á-ám A proč se dnes čer-ve

Dů dů dá vá dam To ví jen noc doz ně lá a ta klip ky-ne-dě lá Dů dů

Dů dá vá dá vá dam To ví jen noc doz ně lá a ta klip ky-ne-dě lá Dů dá vá

B^b7 E^bsus E^b E^bsus E^b

E

49

nám? a To-by ni-kdo ne-u hád_ na to mů-žu_ hla-vu dát. Jen já_ já_ dám_

nám? To by ni-kdo ne-u hád_ na to mů-žu_ hla-vu dát. Jen já, já_ dám_

dá vá dam To by ni-kdo ne-u hád_ na to mů-žu_ hla-vu dát. Jen já, já_ dám_

dá va dam To by ni-kdo ne-u hád_ na to mů-žu_ hla-vu dát. Jen já, já_ dám

E^{b7} A^bma⁹ G⁷sus⁴ G cmi A^bma⁹ E^bma⁹

F

54

vče-ra přiš la lás - ka k nám. A á_ á_ á_ á_ ta-va da-va

vče-ra přiš la lás - ka k nám. A á_ hm dá - vá dá - vá

vče-ra přiš la lás - ka k nám. A á_ hm - m

vče-ra přiš la lás - ka k nám. A á_ hm - m

F⁹ B^{b7} E^b E^b E/G[#] B^{b7} E^b

60

dam á_ á_ á_ á_ ta-va-da-va-dam

dam ta-va-da-va dam m_ hm - m

á - á - á - á - á_ á_ hm - hm dá -

hm m_ hm - m

E/G[#] B^{b7} E^b